

۱۴۳۸۱۷۵

فارماکولوژی

سیستم عصبی خود کار و

اتا کویدها

دو آوری

دکتر حسن جعفری

عضو هیئت علمی، مدرس فارماکولوژی و پسیکولوژی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد پزشکی تهران

سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵

ناشر کتب علوم پزشکی

سرشناسه	جعفری، حسین، ۱۳۲۶
عنوان و نام پدیدآور	فارماکولوژی سیستم عصبی خودکار و اتاکوئیدها/ حسین جعفری
مشخصات نشر	تهران: انتشارات حیدری، ۱۳۹۵
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
موضوع	اعصاب خودکار — داروها
موضوع	Autonomic drugs
موضوع	داروشناسی عصبی
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۵۳۲-۱۵-۶
رده بندی کنگره	۱۳۹۵ ج ۷ ف ۲/۲ RM۳۲۲
رده بندی دیویی	۶۱۵/۷۸
شماره کتابشناسی ملی	۴۳۸۱۴۳۲

ناشر کتب علوم پزشکی

فارماکولوژی سیستم عصبی خودکار و اتاکوئیدها

حسین جعفری

نویسنده و ساینس: اول ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: عزال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۳۲-۱۵-۶

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۶۸، هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر)، منتشر یا پخش کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

مراکز پخش

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری غربی، روبروی اداره ثبت اسناد و املاک، طبقه اول، واحد ۲ تلفن: ۶۶۹۷۶۴۹۹ - ۶۶۴۷۸۹۴۷

فروشگاه ۱: خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه، پاساژ فروزنده، طبقه همکف، پلاک ۳۲۳ تلفن: ۶۶۴۷۸۹۴۷

فروشگاه ۲: خیابان انقلاب، بین ۱۲ فروردین و فخر رازی، روبروی نشر جیحون، فروشگاه کتب پزشکی، ۶۶۴۹۹۲۱۴

فروشگاه ۳: قلهک، خیابان زرگنده، دانشگاه آزاد اسلامی، کتابفروشی دانشگاه تلفن: ۲۲۶۲۳۶۰۵

فروشگاه ۴: اراک، خیابان دکتر حسینی، فروشگاه نشر حیدری تلفن: ۰۸۶۳-۲۲۳۴۸۸۳

فروشگاه ۵: بجنورد، خیابان ۱۷ شهریور جنوبی، نبش کوچه پرتانی، پلاک ۳۱۳، فروشگاه نشر حیدری، تلفن ۰۵۸-۳۲۲۶۲۵۵۸

فروشگاه ۶: خرم/آباد، دانشگاه علوم پزشکی کمالوند - فروشگاه نشر حیدری تلفن: ۰۸۶۳-۲۲۳۴۸۸۳

و کتابفروشی‌های معتبر سراسر کشور

قیمت: ۲۲۹۰۰۰ ریال

بنام خدا

فرمان‌های عصبی از طریق واسطه‌های شیمیایی صورت می‌گیرد. واسطه شیمیایی دستگاه عصبی سمپاتیک نورآدرنالین و آدرنالین است و واسطه پاراسمپاتیک استیل کلین. مواد مختلفی که شباهت شیمیایی به این واسطه‌ها دارند در طبیعت وجود دارند. به عنوان نمونه می‌توان از دوپامین نام برد که در بسیاری از بیماریهای روانی و اختلالات خلقی به طور مستقیم یا غیرمستقیم دخالت دارد.

ساخت و ذخیره سازی و آزادی‌سازی و فعال کردن و تحریک یا وقفه دادن گیرنده‌های این واسطه‌ها، فاکتورهای دستگاه عصبی خودکار را می‌سازد.

داروهای متعددی برای درمان بیماریها و اختلالات حاد و مزمن با غشاء دستگاه عصبی خودکار ساخته شده که دارای اثرات درمانی مثبت و قابل ملاحظه‌ای می‌باشند.

کتاب حاضر با همت و شکر فادای تقدیر و تحسین همکار محترم جناب آقای دکتر جعفری نوشته شده و جوانب مختلف فراهنگ‌آوری، سیستم عصبی خودکار و اتاکوئیدها را مورد بررسی و معرفی قرار داده است. از جمله مزایای قابل کتاب می‌توان وجود تصاویر متعدد رنگی را نام برد. علاوه بر این به منظور افزایش بهره‌وری آموزشی، در پایان هر بخش آزمون‌های مربوطه هم آورده شده که به فراگیری مطلب کمک شایسته‌ای می‌کند. امری که یقیناً مورد استقبال خوانندگان قرار خواهد گرفت.

یقین است مطالعه کتاب حاضر مورد استقبال همکاران و دانش‌آموزان علاقمند به فارماکولوژی قرار خواهد گرفت. در خاتمه با سپاس از نویسنده محترم کتاب مزین توفیقات جناب دکتر جعفری را در خدمات فرهنگی-آموزشی از خداوند منان مسئلت دارد.

دکتر بیژن جهانگیری

گروه فارماکولوژی - دانشگاه علوم پزشکی تهران

مهرماه ۱۳۹۵

به نام آنکه نامش آرامش بخش قلب هاست.

به نام آنکه که قلم در کف انسان نهاد و بر حرمت آن قسم یاد کرد.

سپاس خدای بزرگ را که نوشتن این مجموعه را که از آرزوهای دیرینه ام بود به من عطا فرمود.

فارماکولوژی اتونوم در حکم یک پایه درسی است برای فراگیری سایر مباحث فارماکولوژی از جمله:

-CNS pharmacology

-CVS pharmacology

-Endocrine pharmacology

-Autacoid pharmacology

-Clinical pharmacology

-Immuno pharmacology

-Psycho pharmacology

-Medical Toxicology , ...

اتیولوژی و درمان بسیاری از بیماری‌ها در این بخش ریشه دارد و یادگیری آنها بستگی به تسلط افراد در جزییات و ظرافت‌های **اتونومیک فارماکولوژی** دارد.

در تمامی کتب معتبر فارماکولوژی قبل از ورود به بررسی داروها بخش اتونوم تعریف شده است. بدون تردید اگر دانشجویان این بخش را به خوبی یاد بگیرند آموزش و یادگیری سایر مباحث بسیار آسان خواهد شد.

اتاکوئیدها نیز به نوبه خود بسیار حائز اهمیت هستند چرا که این مبحث نیز پایه ایست برای یادگیری بسیاری از بیماری‌ها، داروها و جریان‌های روزمره و... به عنوان مثال مطالعات اخیر حاکی از آن دارد که اگر هیستامین در سلول‌های مغزی ساخته و آزاد نگردد مدیا تورها و واسطه‌های عصبی چون استیل کولین، دوپامین، گابا، آدرنالین و... عمل نخواهند کرد. در اتیولوژی و درمان بسیاری از بیماری‌ها نظیر پارکینسون، آلزایمر، جنون، افسردگی، میگرن، بیماری‌های اضطرابی این واسطه‌های عصبی نقش دارند. در بیماری‌های التهابی، آسم، واکنش‌های آلرژیک، درد و تب

اتاکوئیدها نقش بسزایی دارند. در خانم‌ها قاعدگی، تخمک گذاری، حاملگی، سقط جنین و زایمان بخشی از اتاکوئیدها تاثیر گذار هستند.

تجربه سال‌های اخیر و بسیاری از همکاران در کلاس‌های مختلف این واقعیت را نشان می‌دهد که بسیاری از دانشجویان برای امتحان و گذر از دوره آموزشی مربوط فرصت مطالعه کتب جامع را ندارند. آنها کم حوصله هستند و فرصت محدود را مطرح می‌نمایند و خلاصه به دقیقه نود فکر می‌کنند و متأسفانه شب امتحانی هستند. بر این اساس این کتاب و کتب قبلی با اتکا بر مطالب خیلی مهم نوشته شده‌اند و برای ارائه بهتر مطالب مهم **High light** شده و از تصاویر رنگی برای فهم بهتر کمک گرفته شده است. ما بیشتر به مبانی و کلیات تاکید نموده‌ایم و بجز چند داروی مهم به شرح داروها نپرداخته‌ایم. بدیهی است که اگر دانشجویی مانند دانشجوی پرستاری برای کار حرفه‌ای خود نیازمند اطلاعات دقیق و جزئی در مورد دارویی باشد بایستی به کتب مرجع و فارماکوپدها مراجعه نماید. در انتهای هر بخش سوالات تشریحی و آزمون تستی گنجانده شده است. در پایان مدیریت محترم انتشارات حیدری ناشر کتب علوم پزشکی و خانم سیده مریم حیدری مدیر محترم تولید، که در چاپ این مجموعه نهایت همکاری را داشته‌اند، صمیمانه تشکر می‌نمایم.

دکتر حسین جعفری

فصل اول: کلیات	۹
سیستم عصبی اتونومیک	۹
مدیاتورها	۱۶
گیرنده‌ها	۲۲
فیزیولوژی دستگاه اتونوم	۲۶
دستگاه اعصاب خود ای و اعصاب غیر آدرنرژیک غیر کولینرژیک	۳۰
فصل دوم: فایناکولوژی داروهای موثر بر سیستم پاراسمپاتیک	۳۹
الف) داروهای موثر کارینس	۴۰
آنتی کولین استراژهای برکش ناپذیر	۵۰
نیکوتین	۵۲
داروهای آنتی موسکارینی	۵۴
سایر داروهای آتروپینی	۵۶
فصل سوم: شل کننده‌های عضلانی (Relaxants Muscle)	۶۳
داروهای مسدودکننده عصبی عضلانی (NMBDs)	۶۳
داروهای مسدود کننده عصبی عضلانی (NMBDS) دیپلاریزان غیر رقابتی: عملکرد	
استیل کولین را تقلید می کنند.	۶۵
داروهای مسدود کننده عصبی عضلانی (NMBDS) غیر دیپلاریزان یا رقابتی: با عملکرد	
استیل کولین تداخل می کنند.	۶۵
داروهای مسدود کننده عصبی عضلانی دیپلاریزان (Depolarizing NMBDs)	۶۷
داروهای شل کننده عضلانی غیر دیپلاریزان (N-Depolarizing)	۷۳

فصل چهارم: فارماکولوژی داروهای موثر بر سیستم سمپاتیک.....	۷۹
طبقه بندی داروهای سمپاتیکی.....	۸۶
طبقه بندی داروهای محرک سمپاتیک:.....	۹۰
داروهای تسهیل کننده ترشح:.....	۹۱
سالبوتامول = آلبوترول.....	۹۴
داروهای سمپاتو بلوکر.....	۹۶
داروهای بلمر.....	۹۹
فصل پنجم: فارماکولوژی اتاکوئید (Autacoids).....	۱۱۱
هیستامین (Histamine).....	۱۱۱
آنتی هیستامین ها.....	۱۱۵
گیرنده های سروتونین:.....	۱۲۰
داروهای سروتونینرژیک و داروهای ضد سروتونین.....	۱۲۴
پپتیدها.....	۱۲۷
ایکوزانوییدها.....	۱۳۸
پروستاگلندین = PG12.....	۱۴۳
References.....	۱۴۹
پاسخنامه آزمون های تستی.....	۱۵۲